

NIEUWSBRIEF

september 2025

Agenda

<i>Zondag 7 september:</i>	Kraam met thema "bermscouts"
<i>Dinsdag 16 september:</i>	Paddenstoellezing door Joop Verburg
<i>Zaterdag 20, zondag 21 september, zaterdag 27 en zondag 28 september:</i>	Jubileumtiendaagse Duurzaamheidscentrum Assen
<i>Dinsdag 23 september:</i>	Lezing door Hans Dekker over natuurherstel (door de NBV)
<i>Zaterdag 4 oktober:</i>	IVN Regiodag Drenthe zaterdag 4 oktober
<i>Vrijdag 21 november:</i>	Film 'Wildeboel' in het Hunebedcentrum

ZONDAG 7 SEPTEMBER – KRAAM MET THEMA "BERMSCOUTS"

Zondagmiddag 7 september van 13.30 tot 15.30 uur staat de kraam van IVN-KNNV Assen weer bij het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos.

Ooit gehoord van Bermscouts? Bij de kraam is deze keer een aantal enthousiaste Bermscouts van IVN-KNNV Assen aanwezig. Zij vertellen graag hoe zij de flora in wegbermen inventariseren met behulp van de Nectarindex.

Wegbermen zijn belangrijk als verbindingen tussen natuurgebieden, maar ook als een veilige plek voor onze inheemse flora en fauna. Dit laatste is alleen mogelijk als er aandacht is voor een adequaat (maai)beheer dat die flora en fauna ondersteunt in haar natuurlijke ontwikkeling. Het verzamelen van zoveel mogelijk waarnemingen helpt daarbij. Kom naar onze kraam als je er meer over wilt weten. Misschien lijkt het je leuk om ook mee te gaan helpen als bermscout. Op de foto van Pauline Kamerman zie je de berm waar de bermscouts op 18 juli hebben geïnventariseerd. Ze vonden zo'n 50 verschillende planten en de berm kreeg Nectarscore 3 (op een schaal van 1 tot 5).

Uiteraard is er bij de kraam ook een activiteit voor kinderen. Zij gaan bloembommetjes maken voor in hun eigen tuin of om een 'saai' berm op te vrolijken met wilde bloemen.

DINSDAG 16 SEPTEMBER – LEZING OVER DE WONDERLIJKE WERELD VAN PADDENSTOELEN DOOR JOOP VERBURG

Het is verrassend hoe mooi en gevarieerd de wereld van paddenstoelen in elkaar zit. Joop Verburg uit Zuidwolde doet al vele jaren onderzoek in de natuur. Inventarisatie van soorten en steeds meer ontdekken over de onderlinge verbanden tussen planten, dieren en paddenstoelen is het doel van zijn zoektocht. Op dinsdagavond 16 september houdt Joop Verburg een lezing over de enorme variatie in het rijk van de paddenstoelen en hun belang in het hele natuurlijke systeem.

*Violette gordijnzwam
foto: Joop Verburg*

De lezing begint om 19.30 uur in het Duurzaamheidscentrum in het Asserbos.

*Vuurzwammetje met
Gele knotszwam
foto: Joop Verburg*

Als bijzonderheid vertelt hij over het onderzoek naar de paddenstoelen op de oude begraafplaats van Zuidwolde. In de loop der jaren zijn op een betrekkelijk klein stukje grond meer dan 450 soorten paddenstoelen gevonden, waaronder een aantal zeer zeldzame soorten. Hoe kan dat? En wat is er met die gegevens gedaan? Begrijpelijke vragen waarop verrassende antwoorden zullen komen.

Het bijwonen van de lezing kost € 2,50 voor leden van IVN-KNNV en € 5,00 voor niet-leden.

Datum en tijd: Dinsdag 16 september 2025 van 19.30 uur tot ongeveer 21.30 uur

Locatie: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Kosten: € 2,50 voor leden IVN-KNNV en € 5,- voor niet- (contant of pin)

Aanmelden: activiteiten@ivnassen.nl

DINSDAG 23 SEPTEMBER – LEZING HANS DEKKER OVER NATUURHERSTEL

Hans Dekker laat middels een beeldende presentatie zien wat het herstel van waardevolle en karakteristieke Drentse natuur tot dusver heeft opgeleverd. Van het Dwingelderveld tot Drentsche Aa en van Hunze tot het Bargerveen. Maar ook het landelijk gebied en de bebouwde kom worden niet vergeten. Is er ondanks stikstofdepositie en aanverwanten redenen voor optimisme bij natuurherstel? Dit zal met behulp van talrijke foto's van onze rijke Drentse natuur uitgebreid aan de orde komen.

Hans Dekker werkt al sinds 1976 aan bescherming en herstel van de Nederlandse natuur. Eerst bij de Heidemij, vervolgens bij Staatsbosbeheer, het ministerie van LNV en de laatste 30 jaar bij de provincie Drenthe. Inmiddels met pensioen gaat hij verder als fotograaf en adviseur. Dekker heeft tal van publicaties op zijn naam gezet over onderwerpen als wilde orchideeën, natuur in Europa en het Drentse landschap. Daarnaast is hij als tekstschrijver en fotograaf actief voor diverse organisaties zoals de ANWB. Op de website www.dekkerfotografie.nl/Hans vindt u een selectie van zijn foto's.

Foto: Hans Dekker

Deze lezing wordt georganiseerd door de Assense afdeling van de NBV.

Wanneer: Dinsdag 23 september

Tijd: 20:00 (zaal open om 19:30)

Waar: Café Duurzaamheidscentrum Assen, Bosrand 2, 9401 SL Assen

ZATERDAG 20 & ZONDAG 21 SEPTEMBER EN ZATERDAG 27 & ZONDAG 28 SEPTEMBER

JUBILEUMTIENDAAGSE DUURZAAMHEIDSCENTRUM ASSEN

Het Duurzaamheidscentrum Assen, waar wij veel van onze activiteiten organiseren, bestaat dit jaar 10 jaar. Dit jubileum wordt gevierd met allerlei festiviteiten van vrijdag 19 tot en met zondag 28 september. Op dagen door de week is er een programma voor de basisscholen in Assen.

In de weekenden zijn er activiteiten waaraan iedereen mee kan doen.

Aan IVN-KNNV Assen is gevraagd ook enkele activiteiten te organiseren. We organiseren excursies met onze eigen natuurgidsen in en rondom het gebouw en in het Asserbos.

Er is een insectenbingo en we besteden aandacht aan de 'Tiny ten' bodemdieren. Verder staan er microscopen waar iedereen gebruik van kan maken. Het volledige programma volgt later en wordt aangekondigd in het programmaboekje van het Duurzaamheidscentrum en op hun website.

Wanneer: zaterdag 20, zondag 21, zaterdag 27 en zondag 28 september

Tijd: 10:00 tot 16:00 uur

Waar: in en om het terrein van het Duurzaamheidscentrum Assen, Bosrand 2, 9401 SL Assen

ZATERDAG 4 OKTOBER – REGIODAG DRENTHE

Beste IVN-ers,

Elkaar ontmoeten, gezellig bijpraten en elkaar inspireren. Dat is wat op de IVN Regiodag van 2025 centraal staat, een dag voor actieve IVN leden in Drenthe. IVN Borger-Odoorn is dit jaar de gastheer van deze dag. Zij hebben voor jullie een gevarieerd keuzeprogramma samengesteld.

De dag vindt plaats op zaterdag 4 oktober in de omgeving van Drouwen. We starten om 9.45 met koffie en thee in het Dorpshuis. Daarna is er een mooi programma met diverse activiteiten. We sluiten de ochtend af met een vegetarische lunch.

Hieronder vind je meer informatie over het programma en de excursies. Aanmelden kan via het [aanmeldformulier \(https://www.ivn.nl/provincies/drenthe/aanmelden-regiodag-drenthe-op-4-oktober-2025/\)](https://www.ivn.nl/provincies/drenthe/aanmelden-regiodag-drenthe-op-4-oktober-2025/) op de website t/m donderdag 25 september. Geef je voorkeur aan voor de excursies, dan proberen wij daar zoveel mogelijk rekening mee te houden. Wij kijken uit naar een gezellige en inspirerende dag!

Tijd: 9.45 - 13:30 uur

Locatie: Dorpshuis Drouwen, Schoolstraat 10A, 9533 PL Drouwen

Hartelijke groeten,
Linda Prosé en Diana Speelman

VRIJDAG 21 NOVEMBER – FILM 'WILDEBOEL' IN HET HUNEBEDCENTRUM

In verband met het 10 jarig jubileum organiseert IVN Borger-Odoorn een speciale filmvoorstelling voor alle IVN en KNNV leden in Drenthe.

Enige tijd geleden draaide de film 'Wildeboel' in De Nieuwe Kolk in Assen en was een groot succes!

Voor wie de film van Henk en Janetta Bos heeft gemist is dit de kans om deze prachtige film over de natuur in Drenthe te gaan bekijken. Of misschien wilt u hem wel twee keer zien!

De film draait in het Hunebedcentrum, dat een heel mooie bioscoopzaal heeft. Meld je zo snel mogelijk aan voor deze film, want vol is vol.

Voor slechts € 8,- wordt de film en de koffie en thee aangeboden.

De aanvang is 20.00 uur (inloop vanaf 19.30 uur).

Aanmelden kan via de website van IVN Borger-Odoorn

Datum en tijd: Vrijdag 21 november, 20:00 (inloop vanaf 19:30)

Kosten: € 8,-

Locatie: Hunebedcentrum Borger

Oproepen

NAAM VOOR TUIN BIJ HET DUURZAAMHEIDSCENTRUM ASSEN

Tot nu toe heeft de tuin bij het Duurzaamheidscentrum Assen een weinigzeggende en bij de bezoekers niet bekende naam: DCA-tuin.

We willen de tuin een betere en pakkender naam geven.

Daarom wordt een prijsvraag uitgeschreven onder de leden van IVN-KNNV Assen en -tijdens het jubileumfeest- onder de bezoekers van het DCA.

Heb je een leuke en pakkende naam voor de tuin bedacht, dan kun je die alvast mailen naar activiteiten@ivnassen.nl.

De winnende, nieuwe naam maken we bekend op zondag 28 september. De bedenker krijgt een bouw pakket voor een insectenhotel en nog iets....

Verslagen

ACTIEF EN GEZELLIG WEEKEND OP DE VELUWE

Met een groep van 7 leden van KNNV en IVN Assen verbleven we van 22 t/m 24 augustus in Nivonhuis de Bosbeek bij Bennekom. Het natuurvriendenhuis ligt heel rustig midden in het bos, alleen te bereiken via een stoffig zandpad van een paar kilometer.

Het was perfect weer voor buitenactiviteiten. Na aankomst vrijdagmiddag maakten we een mooie wandeling in de omgeving. Daarna hebben we samen gekookt. Toen het donker werd nam Frank Huisman ons mee het bos in met een fluorescerende lamp. Brandnetels zagen er ineens uit als rode kerststerren! Met het geluid van de bosuil op de achtergrond had het iets betoverends.

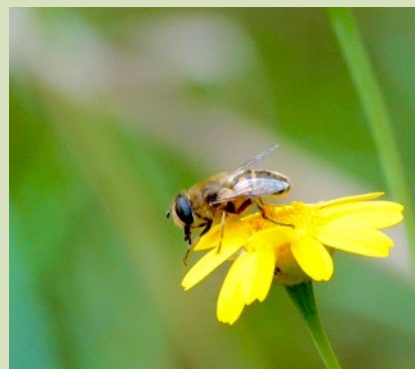

Zaterdag werd een beeldentuin en dierenpark bezocht. Anderen maakten een fietstocht over de paars gekleurde Ginkelse- en Edense heide. Koffie en gebak bij 'Planken Wambuis', een nostalgische herberg uit 1926, smaakte uitstekend. Na thuiskomst maakte de kookploeg een

heerlijk gado gado-gerecht. Toen de schemering inviel ging een deel van de groep naar een wild-observatiepunt. We hoorden wilde zwijnen, maar zagen ze niet helaas. Zondagochtend bezochten we kasteel Doorwerth. Dit Middeleeuws kasteel heeft een rijke geschiedenis en mooi ingerichte vertrekken. Na de lunch ging iedereen huiswaarts. Bij thuiskomst zag mijn auto eruit alsof ik de Dakar-Rally had gereden... We kijken terug op een heel gezellig en inspirerend weekend!

Herman Spoelstra

Foto's: Frank Huisman en Claudia de Boer

GENTIAANBLAUWTJES OP TICHELHOES

*Gentiaanblauwtje (Phengaris alcon) -
Bron Creative Commons*

In augustus dit jaar (2025) heeft de plantenwerkgroep KNNV/IVN Assen op Tichelhoes een belangrijke vondst gedaan. Dit betrof de eerste onweerlegbare waarneming dat de vlinder het gentiaanblauwtje op Tichelhoes eieren afzet op klokjesgentianen.

Eerst een korte uitleg: Het Tichelhoesveld - liggend aan de rand van het Balloërveld - werd door Staatsbosbeheer in de winter 2014/2015 geplagd in kader van natuurontwikkeling. De plantenwerkgroep had in 2016 de eerste klokjesgentiaanplantjes waargenomen. De populatie groeide in eerste instantie in het westelijk gebied uit van zo'n 50 plantjes in 2016 tot zo'n 500 tot 1000 plantjes in 2023. In 2023 waren ook al enkele plantjes aangetroffen in het oostelijk gebied (niet meer dan zo'n 30 plantjes). Tijdens de inventarisaties van de klokjesgentianen op Tichelhoes vroegen de leden van de plantenwerkgroep zich steeds af waarom er nooit ei-afzettingen van het gentiaanblauwtje

aangetroffen werden, waar hemelsbreed een paar honderd meter verderop het Balloërveld de vlinder wel voorkwam. En dit waar de populatie klokjesgentianen op Tichelhoes veel vitaler is dan elders op het Balloërveld.

Enfin, toen kwam 2024 (vorig jaar dus). Na analyse van de bloeitijd van de klokjesgentianen werd zonneklaar waarom het vlindertje niet overstak van het nabij gelegen veldje op het Balloërveld: de klokjesgentianen verschenen pas nadat de vlinder was verdwenen (einde levensfase vlinder: begin augustus, klokjesgentianen op Tichelhoes: pas na half/eind augustus). Maar in 2024 gebeurde er nog iets opmerkelijks, namelijk de ineenstorting van de populatie van klokjesgentianen in het westelijk gebied. Waar we in 2023 nog 500 à 1000 plantjes in het westelijk gebied aantreffen was

dit in 2024 slechts circa 25 plantjes. Daar tegenover stond echter dat in het oostelijk gebied de populatie juist sterk groeide van circa 30 plantjes in 2023 naar 93 plantjes in 2024.

Uiteraard was de plantenwerkgroep bijzonder geïnteresseerd naar de ontwikkeling van de populaties van de klokjesgentiaan. Was de ineenstorting van de populatie in het westelijk gebied iets tijdelijks, veroorzaakt door weersomstandigheden? Of zou de soort in het westelijk gebied geheel verdwijnen? En hoe zit het met de populaties in het oostelijk gebied, gaan deze zich verder uitbreiden of niet?

Welnu, twee inventarisaties dit jaar hebben onlangs plaatsgevonden met zeer hoopgevende resultaten. Allereerst heeft ondergetekende op 8 augustus een snelle doorloop gemaakt en daarbij geconstateerd dat in het oostelijk gebied toen al veel bloeiende plantjes aanwezig waren. Waarom is dit belangrijk? Welnu, dit waren de eerste "vroeg-genoege" bloeiende plantjes voor de vlinder. Ondergetekende vond echter geen ei-afzettingen plaats op deze plantjes. In het westelijk gebied vond ondergetekende slechts één nog een heel jong plantje. Op 23 augustus werd een volledige inventarisatie door de plantenwerkgroep uitgevoerd. In het westelijk gebied werden een kleine 100 bloeistelen geteld, een aanmerkelijke verbetering ten opzichte van 2024! In het oostelijk gebied werden circa 235 bloeistelen geteld waar in 2024 circa 93 plantjes werden geteld. Ook dit is een duidelijke verbetering.

Wat hierboven al aangegeven is, was dat op 8 augustus al bloeiende plantjes aangetroffen waren in het oostelijk gebied. Omdat het een snelle scan was werd het aller-oostelijkste gedeelte op 8 augustus niet meegenomen, maar wel op 23 augustus! En dit leverde de eerste waarneming op van ei-afzetting van het gentiaanblauwtje op klokjesgentianen op Tichelhoes op (zie foto) in het ver oostelijk gebied!

*Uitgebloeide klokjesgentiaanbloem met eieren van het gentiaanblauwtje (witte stippels); Tichelhoes 2025
foto: Marian Blom*

Enkele leden van de plantenwerkgroep KNNV/IVN Assen in extase over de vondst van Gentiaanblauwtjes-eieren op klokjesgentianen op Tichelhoes, augustus 2025. Foto: Dick Vuijk

Het is niet vreemd dat hier de eerste ei-afzetting plaatsvond. Immers de meest oostelijke punt van het gebied ligt hemelsbreed het dichtst bij de locatie op het Balloërveld waar de vlinder voorkomt.

Het laat ook zien dat er nog een grote potentie is dat vlinder zich gaat uitbreiden op Tichelhoes omdat we in 2025 in het oostelijk deel van Tichelhoes al een vitale vroeg-bloeiende populatie zich zien ontwikkelen. Voor wat betreft het westelijke deel, dit lijkt vooralsnog niet interessant voor de vlinder daar de plantjes hier nog steeds veel te laat bloeien.

Dick Vuijk / Plantenwerkgroep KNNVV/IVN Assen

VERSLAG DCA-TUINWERKGROEP

Deze zomer hebben we geen zomerstop gehouden, we hebben de afgelopen maand ook 2 dagdelen gewerkt op de DCA-tuin. De tuin ziet er nu beter onderhouden uit dan voorgaande jaren. Toch blijft er genoeg te doen, het verwijderen van ongewenste groei gaat altijd door en na het afknippen van uitgebloeide en geen zaaddragende stengels ziet de tuin er rustiger en overzichtelijker uit. De stenen zijn weer goed zichtbaar in de rotstuin en de planten die nog bloeien komen beter tot hun recht. Hopelijk ziet de tuin er goed uit tijdens het jubileumfeest van het 10-jarig bestaan van het DCA. Hebben inheemse planten je interesse kom dan voor een rondleiding op 20, 21, 27 of 28 september aanstaande, of kom gewoon eens kijken, de tuin is dagelijks geopend van 9.00 tot 17.00 uur. We zijn nog op zoek naar een pakkende naam voor de tuin, heeft u een voorstel? Mail het ons en kom naar de onthulling van zondag 28 september.

Komende maand zijn onze werkochtenden op zaterdag 6 september en woensdag 17 september. Op genoemde data ben ik aanwezig om 9.30 uur en starten we met een kop koffie of thee en werken daarna van 10.00-12.00 uur. Wil je me laten weten als je komt tuinieren? Je kunt me mailen op geke.kooistra@hotmail.com.

Geke Kooistra
Coördinator DCA-tuin

EINDE NIEUWSBRIEF

Kopij voor de volgende nieuwsbrief vóór 26 september 2025 sturen naar:

nieuwsbriefivn-knnv@ivnassen.nl

Graag met vermelding van het onderwerp van uw kopij.

KNNV afd. Assen
secre_assen@assen.knnv.nl

IVN Assen
Secr. Herman Spoelstra
secretaris@ivnassen.nl

redactie
Theo de Grijs
Wouter Reckman

Vertrouwenspersonen KNNV
<https://knnv.nl/over-knnv/knnv-organisatie/>

Vertrouwenspersonen IVN Assen
<https://www.ivn.nl/afdeling/assen/overivnassen/>